

BŁONA (19) *sb f*

Teksty nie oznaczają ó; a jasne.

sg *N* błona (1). ◇ *G* błony (1). ◇ *A* błonę (5). ◇ *I* błoną (3). ◇ *pl N* błony (2). ◇ *A* błony (4). ◇ *I* błon(a)mi (1). ◇ *L* błon(a)ch (2).

Sł stp, Cn notuje, Linde XVI – XVIII w.

Cienka tkanka, powłoka w organizmie ludzkim lub zwierzęcym; membrana Cn (19) : Rzecze potym młodzyeniec/ widzę coś dziwnego/ [...] Leb iáko v Niedźwiedzyá/ [...] Ręce iáko v Záby/ fkrzydłá z iákiesь błony RejWiz 166.

a. *Bielmo, biaława plama pokrywająca rogówkę oka (1) :*

Przen: Mgła, zamglenie wzroku wynikające z choroby: Iuż mię niekarz mam czy za fwe Iuż me oczy błoną zaflę. RejKup f3v.

b. *Otrzewna; abdomen Cn (3) : Y fpráwi z niey zápaloną ofiárę Pánu/ wyiáwfiy błonę y tłuftóć wfiytkę/ ktora ieft około podrobów. BibRadz Lev 3/14, Lev 3/9, 4/8.*

c. *Jelita (3) : Czemu bob albo też y groch aczkoľwie warzony wízakoż czyni Ventofitates to ieft wiatrí chodzące miedzi błonami wnętrznemi. GlabGad I2, I2v, K6v.*

d. *Łożysko, w którym znajduje się płód; bulga, volva Cn (1) : [kto się chce ogonić psom] niech przy tobie nośi łożyfko fuczé/ tho ieft błoná w kthoréy fye fzczeniétá lągná SienLek 158v.*

e. *Szyba w oknie (wykonywana pierwotnie z błon zwierzęcych); fenestra, luminare, specular Cn (10) : Drugie [jaskółki] fie przy błonach w okniech fidłá FalZioł IV 24c; RejKup h4, h8v; Bo pátrzay kyedy oczy/ ktore iáko błony Są w cieie wyfádzone/ pátrzą ná wíze ftrony. RejWiz 118v; Gdy vżrzyfz fwiátło tą błoną/ Myfl fkad ma moc przyrodzoná. RejZwierz 236v, 236v, 237a; Po Páńfkim odieždzie/ domy pochędożywfiy pozámykác: piece/ błony/ ftoły/ lówki/ áby wízędy były cále GostGosp 24, 12.*

Zestawienie: »błona szklana«: Vkradl thefz wthey fkrzyny kilka Lokczy obruffów, kthore zaftawyel v Zida thu wpofnanyu kthori błony fklane robi LibMal 1551/159.

Synonimy: a. białek, białóć, bielmo, ćma, katarakta, łuska, makula, mgła, nieczystość, powłoka, ślepotá; zmaza; d. łożysko; e. szyba.

Cf BŁONOLOTNY, BŁONOSKRZYDŁY